

Nordreisa kommune

postmottak@nordreisa.kommune.no

Tromsø, 26.08.2025

Dette brevet sendes på vegne av Birdlife Troms, Norges Jeger- og Fiskerforbund Troms, Naturvernforbundet Troms, Nordnorsk Botanisk Forening, Framtiden i Våre Hender Nord og Midt-Troms Naturlag.

Høringsuttalelse: Varsel om oppstart og høring av planprogram for kommuneplanens arealdel 2027

Nordreisa kommune

Forum for natur og friluftsliv (FNF) Troms er et samarbeidsnettverk for natur- og friluftslivsorganisasjonene i regionen. Vårt mål er å ivareta natur- og friluftslivsinteressene i Troms fylke ved å styrke og fremme organisasjonenes arbeid, være en møteplass for samarbeid og en arena for kompetansebygging for natur- og friluftslivsorganisasjonene med sitt virke i regionen.

Innspill til vedtatte satsningsområder vedtatt i samfunnsdel og førende for arealplanleggingen:

FNF Troms skulle gjerne sett at naturverdier og nasjonalparkkommunen var et av satsningsområdene, men siden dette er vedtatte satsningsområder vil vi fremheve vårt håp og sterke ønske om at natur og friluftslivsverdiene blir ivaretatt og **videreutviklet** i en tid der natur- og klimakrise samt intakt natur er en helt avgjørende verdi for vår felles fremtid! Vi viser til beskrivelsene av satsningene:

- **Landsby** Nordreisa bygger videre på styrker innen reiseliv, kulturarv, nasjonalpark og servicetilbud. Gjennom strategisk utvikling og reiselivsplanlegging skal vi skape autentiske opplevelser for besøkende, samtidig som vi ivaretar innbyggere, næringsliv, miljø og kulturarv. Kommunen skal ivareta den samiske, kvenske og norske kulturarven, og styrke posisjonen som aktiv idretts- og kulturkommune - hvor videregående opplæring og skilinja står sentralt. Vi vil forbedre sentrum og bygdesentre for å ha trygge og tilgjengelige steder for alle, med vekt på fortetting, myke trafikanter og universell utforming. Primærnæringene er viktig, og skal sikres areal til utvikling.
- **Attraktiv** Nordreisa skal være et sted der alle kan bygge et godt liv – enten du allerede bor her, ønsker å flytte tilbake, er ny i landet, eller søker en ny start. Lokalsamfunnet skal være inkluderende med sterke fellesskap, der mangfold verdsettes og nye innbyggere blir ønsket velkommen og støttet. Nordreisa skal tiltrekke nye og beholde innbyggere og ved å skape et

attraktivt og levende sted med gode muligheter for arbeid, fritid og trivsel. Gjennom å bygge på våre fortrinn, skal Nordreisa være et sted for ønsket å bli værende, og lage seg et liv.

- **Regionsenter** Nordreisa vil styrke samarbeid med nabokommunene og andre regioner for felles vekst og utvikling. Vi vil satse på samarbeidsløsninger som skaper et velfungerende, bærekraftig og attraktivt bo- og arbeidsmarked. Som regionsenter bygger vi videre på kunnskap, næringsliv og service, og legger til rette for nye arbeidsplasser og gode levekår for innbyggerne. Kunnskapsmiljøene og servicefunksjonene er viktige for regionen.

Om arealbehov og målkonflikter

- 1) Vi minner om at det for friluftslivsformål ikke alltid er slik at reiselivsnæringen og lokale brukere har de samme behovene. Vi oppfordrer derfor kommunen i den videre prosessen til å ha dette med i de utredningene som gjøres og bruke lokal kunnskap for å belyse problemstillingen. **Vi bistår gjerne med kontaktinformasjon til kunnskapsrike informanter dersom kommunen ønsker dette!** Vår kontaktinformasjon finnes nederst på side 1 i dette dokumentet.
- 2) Under *arealbehov* ser vi ikke at for eksempel et svært konfliktfylt tema som energiproduksjon er nevnt til å ha arealbehov. Mens under tema «målkonflikter» står det om at vindkraft og energiutbygginger er i konflikt med natur og friluftsliv blant annet. **Det er vanskelig å forstå om kommunen har et arealbehov knyttet til energiutbygging eller om det målkonfliktene som er omtalt er det på generelt grunnlag.** Vi mener det vil være mer tydelig om målkonfliktene korresponderte med arealbehov- eller at arealbehov ble oppdatert dersom de ikke er det.

I alle tilfeller er det klart at FNF Troms tidligere har spilt inn at vi ikke støtter utredning av vindkraftproduksjon i Nordreisa av hensyn til natur, friluftsliv og eksisterende næringer: https://fnf-nett.no/troms/wp-content/uploads/sites/19/2023/06/Innspill-vindkraft_Nordreisa-kommune_22juni.pdf og vi viser også til vår seminarrekke i Nordreisa/ Nord-Troms med denne tematikken: <https://fnf-nett.no/troms/oppsummering-fra-seminarrekke-i-nord-troms-vindkraft-natur-og-friluftsliv-pa-agendaen/>

Konsekvensutredninger

«I tillegg til generelle krav til KU, er det for KPA tre absolutte krav:

- Det skal gis en beskrivelse av virkninger for miljø og samfunn for hvert nytt utbyggingsområde planen omfatter.
- KU skal inneholde en vurdering av de samlede arealbruksendringene i planen, altså hvordan miljø og samfunn blir påvirket av summen av de foreslåtte enkeltområdene.

• KU, med redegjøring for punktene over, skal legges ut til offentlig høring. I tilfeller hvor det kommer frem berettigede innvendinger til KU, skal det utføres tilleggsutredninger. Disse skal sendes på høring før plansaken kan tas opp til sluttbehandling.»

- FNF Troms mener det er positivt med disse absolutte kravene, men lurer på om det også er vurdert krav om uavhengige utredere? Vi mener det også er viktig at utredninger og kartlegging blir foretatt over et tilstrekkelig tidsrom (lengde) og på tidspunkter som er økologisk meningsfulle. Hva som oppfyller slike krav til tid og rom bør utdypes på de ulike utredningstema.

Planprogram - vannmiljø

«Er kunnskapsgrunnlaget godt nok for planer med virkning på vannmiljø? ¹

- ved behov stille krav om nye utredninger

- sikre utredning av virkninger for miljøtilstand i forhold til miljømål - sikre at nødvendige avbøtende tiltak blir belyst»

Vi vil også legge til at på vannmiljø er også lokal kunnskap en kilde som bør være med. ²

For eksempel vil vi vise til at NJFF- Troms har et luseprosjekt der folk melder inn funn av lus på anadrom fisk- dette mener vi kan være av betydning for også denne planprosessen:

<https://www.njff.no/troms/aktuelt/bli-med-pa-kartlegging-av-lakselus-pa-villfisk>

Lokal kunnskap i forbindelse med for eksempel toalettutfordringer knyttet til turisme er et annet område vi mener er viktig å innhente god kunnskap på. Det er ikke gunstig hvis det for eksempel legges opp til kanalisering i områder der vannmiljøet kan ta skade av dette som følge av denne type –

¹ <https://www.statsforvalteren.no/contentassets/55492ff8e8e74726afbac0d556da026d/forventninger-til-kommunen-sitt-arbeid-med-vannforskriften.pdf>

² <https://www.vannportalen.no/organisering2/organisering-av-vannforvaltningen/> og her: <https://nmbu.brage.unit.no/nmbu-xmlui/handle/11250/3021893> (I tråd også med naturmangfoldloven § 8 som er relevant ved utredning i forhold til vannmiljø). Forskningsprosjektet i Målselv (Fjord til fjell) forsker på bruk av lokal kunnskap relatert til vannmiljø og deres presentasjon er tilgjengelig her: <https://fnf-nett.no/troms/natur-i-nord-konferanse-og-workshop-vassdrag-og-elvedelta-25-26-november-2024/>

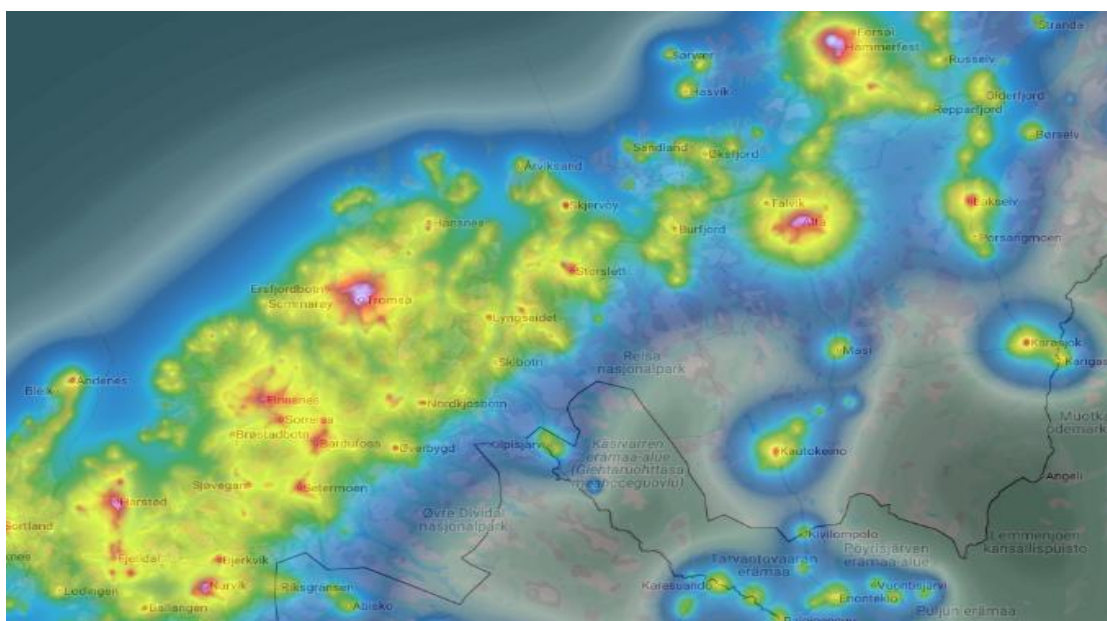
påvirkning. Nordreisa er en kommune med mye erfaring med reiseliv som nasjonalpark-kommune, men vi er kjent med at også her har lokale opplevd at områder som før har vært skånet nå ikke er det.

Lysforurensning og KU

Det er litt uklart om dette er en del av utredningsprogrammet, men vi oppfordrer sterkt til at dette innlemmes- og det er også kommet en ny fagmelding på dette temaet:

<https://www.miljodirektoratet.no/aktuelt/fagmeldinger/2025/april/kunnskap-om-lysforurensning-samlet-i-en-ny-fagrapport/>

Nordreisa og noen av kommunene i Nord-Troms har noe så sjeldent som klasse 2 områder med mørke- noe som ikke er vanlig og en spesiell verdi i seg selv. Dette er også en kvalitet som er etterspurt av grupper av astronomer i verden som ikke har tilgang på dette i deres egne områder. Det er også en spesiell kvalitet for **friluftsliv og naturmangfold**: <https://fnf-nett.no/troms/adventswebinar-naturlig-natt-verdien-av-en-mork-himmel/> og kultur: <https://ndla.no/nb/r/naturfag-pb/den-samiske-stjernehimlen/3af8b81836> . Se mer her: <https://www.handprint.com/ASTRO/bortle.html>

Innspill arealstatus og bærekrafttema

I dokumentet **Arealstatus** er det et kunnskapsgrunnlag vi ikke har mulighet til å kommentere på i sin helhet, men vi vil vise til noen av sitatene og så vise til en rapport fra naturpanelet og forskning som viser hvordan ulike bærekraftsbaner kan ivareta ulike hensyn og verdier på veien mot et grønt skifte. **Grønn vekst er en av disse bærekraftsbanene, men det er også flere baner som vi oppfordrer til at kan være med i utredning og videre prosess. Slik kunnskapsgrunnlaget fremstår har kommunen allerede beskrevet betydningen av ulike baner i de næringene og verdiene som er trukket frem:**

Sitater som eksempel:

«Velferd og bærekraftig verdiskaping: Fremtidens velferd og verdiskaping må utvikles innenfor rammen av sosial, økonomisk og miljømessig bærekraft. Helhetlig planlegging er nødvendig for å sikre ressursgrunnlaget for utvikling av natur- og kulturbaserte næringer som landbruk, reindrift, fiskeri og reiseliv. Planlegging og kunnskap om regionale og lokale forutsetninger og fortrinn er sentralt for bærekraftig næringsutvikling i hele bredden av næringslivet, og for å kunne tilrettelegge for vekstkraftige regioner og lokalsamfunn. S. 14

*Natur- og kulturbaserte næringer som reiseliv, landbruk, reindrift og fiskeri er viktige for verdiskaping, arbeidsplasser og bosetting i store deler av landet. **Primærnæringene er grønne næringer**, som produserer på fornybare og evigvarende ressurser, dersom de forvaltes riktig og i en mer bærekraftig retning. Kommunene kan i større grad legge til rette for nye bærekraftige næringer i tilknytning til primærnæringene. S.14*

***Bærekraftig verdiskapning basert på natur- og kulturressurser og naturbevaring er avhengig av god og langsiktig planlegging.** Slik kan vi sikre oss mot bitvis nedbygging og unngå negativ påvirkning på naturmangfold og friluftslivsinteresser. S.15*

Nasjonale myndigheter har per nå ikke utviklet tydelige bærekraftskriterier for vurdering av næringsutviklingen, sett opp mot andre samfunnshensyn. Man ser imidlertid at ny næringsvirksomhet selges inn som viktig i «det grønne skiftet», forstått som overgang til mer klimavennlig produksjon og forbruk, mens de negative miljøkonsekvensene lokalt underspilles. S. 35.»

Innspill basert på rapporter fra Naturpanelet og forskning: Å verdsette naturen riktig er viktig for å løse naturkrisen

I 2022 kom det en viktig rapport fra Naturpanelet som viste til at vi trenger å verdsette naturen på en annen måte enn i dag skal vi løse natur (og klima) krisen. **Sammendrag av de viktige funnene er tilgjengelige [HER](#).**

I den samme rapporten: <https://kommunikasjon.ntb.no/pressemelding/17937431/ny-rapport-om-verdisetting-av-natur?publisherId=17847187> kommer det også frem at det er ulike bærekraftsbaner som kan vise vei til en mer bærekraftig fremtid og bevissthet rundt hvordan disse ser ut kan være positivt i planlegging. Det er utarbeidet en modell av dette i en norsk doktorgradsavhandling:

Modellen under viser ulike bærekraftsbaner identifisert av Naturpanelet og er laget av forsker [Elisabeth Veivåg Helseth](#), presentasjon og opptak av henne på dette temaet er tilgjengelig [HER](#).

Grøn vekst / grøn økonomi	Vekstfri utvikling	Økokulturelt forvalterskap	Naturvern
✓ Problemet er mangel på "grøne" investeringar ✓ Ein kan fråkopla vekst og miljøødeleggingar m.a. gjennom teknologisk utvikling ✓ Satsing på grøn industri og digitalisering i distriktområde ✓ Søkelys på nytte og effektivitet	✓ Problemet er veksten som driv auka forbruk og miljøødeleggingar ✓ Ignorere eller forlate BNP som eit mål på samfunnsmessig framgang ✓ Tilstrekkelegheit, småskala produksjon og forbruk ✓ Søkelys på omsorg, samspel og mangfaldige verdiar	✓ Strukturelle ubalansar i maktforhold er hovudproblem ✓ Søkelys på lokale rettigheter og tradisjonskunnskap om natur og økosystem ✓ Reform av jordbruk og matproduksjon ✓ Relasjonelle verdiar	✓ Menneskeleg forstyrning av natur er den viktigaste berekraftstrusselen ✓ Ynskje om store, samanhengande verneområde ✓ Tenestebasert økonomi med mindre ødeleggende bruk av natur ✓ Økosentrisme og ibuande verdiar
			

Medvirkning

Det er positivt at kommunen har fokus på medvirkning. FNF Troms vil også oppfordre til en variasjon i hvordan møtene legges opp. Ikke alle er like komfortable i et typisk møterom, men mange opplever det enklere å uttrykke seg for eksempel på en gåtur eller medvirkningsopplegg utendørs/ i nærheten av relevante saker å medvirke om. Dette er også prosesser som utforskes i regi av konvensjonen for biologisk mangfold der lokal kunnskap og tradisjonskunnskap er sentralt i mange saker.

Vi ønsker lykke til med videre planprosess og bidrar gjerne med kontaktinformasjon til organisasjoner, innlegg, referansegrupper eller kommunisere muligheter for medvirkning og saksgang. Med referanse til følgende tekst i planprogrammet:

«Interessegrupper har en viktig oppgave med å ivareta ulike perspektiv på vegne av innbyggerne. Slike grupper kan være frivillige organisasjoner, velforeninger, foreldreutvalg eller lag. Medvirkningsprosessen vil ha en egen del for disse gruppene, hvor informasjon og dialog vil være hovedverktøyet. Tidlig i prosessen ble gruppene invitert til å gi digitale innspill. Dette danner grunnlaget for eventuelle videre møter og samtaler. Potensielle arealavsetninger eller arealbruksendringer som omfatter gruppene eller interesseorganisasjoner vil være grunnlag for nærmere medvirkning.»

Vennlig hilsen

Forum for natur og friluftsliv Troms

Christine Myrseth
Koordinator
FNF Troms

